

Doktori (PhD) értekezés tézisei

**Az etnikai együttélési helyzetek vizsgálata három
nyírségi település példáján, különös tekintettel a
hagyománykészlet funkcióinak a kortárs vidéki
társadalmak közösségfolyamataiban játszott
szerepére**

Szabó Henriett

Témavezető: Prof. Dr. Biczó Gábor

DEBRECENI EGYETEM

Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola

Debrecen, 2021.

Tartalom

I. Az értekezés célkitűzése, a téma körülhatárolása	2
II. Az alkalmazott módszerek vázolása	4
III. Az eredmények tézisszerű felsorolása	5
IV. Az értekezés tárgyában megjelent publikációk	10
V. A szerző további, megjelent publikációi	11
VI. Az értekezés tárgyában tartott konferencia előadások	13

I. Az értekezés célkitűzése, a téma körülhatárolása

A magyarországi vidéki lokális közösségek társadalmi és kulturális körülményei a rendszerváltás óta gyökeresen átalakultak. A falu, mint a lokális közösségek hagyományos színtere státuszát, funkcióit és népességi viszonyait tekintve alapvetően megváltozott. A folyamatokat a társadalomnéprajz, az antropológia, de a társtudományok, például a szociológia is hajlamos egyfajta hanyatlásként, a falu és a vidék térvészteseként leírni. Ennek a megközelítésnek az eredményeként a vidék a kortárs diskurzusokban a hátrányos helyzet, a marginalitás, a periféria és a szegénység képzetével összekapcsolt fizikai-földrajzi és szociokulturális tér. A hanyatlást a vidék recens folyamatait összefoglaló kategóriaként beállító társadalomtudományi megközelítések közös jellemzője, hogy a jelenséget halmozódó okok következményeként írják le. A parasztság társadalmi súlyának csökkenése, a mezőgazdaság térvésztese és ezzel együtt a falu településforma leértékelődése a vidék funkcióvesztéséhez vezető egymást erősítő párhuzamos hatások.

A vidéket járva azonban a gazdasági, társadalmi és kulturális térvésztes nyilvánvaló jelei ellenére szembeszökő folyamatokra lehetünk figyelmesek. Társadalomkutatóként a lokális közösségeket közelről, hosszú távon, kulturális antropológiai értelemben vett émikusz perspektívából tanulmányozva a kortárs magyarországi rurális „kisvilágok” újabb közösségfolyamataival szembesülhetünk. Még a minden szociokulturális és szocioökonómiai szempontból leghátrányosabbnak ítélt térségek településeiben is megfigyelhetők a lokális társadalmak együttélési folyamatainak eredményeként kibontakozó közösségfolyamatok, amelyek a kortárs vidék „működését” egészen új összefüggésben engedik megfigyelni.

A különböző helyszíneken végzett, részben közösségfolyamatokból levezetett együttélés-vizsgálatok példáiból is kirajzolódik, hogy a színterek etnoszociális és etnokulturális alapviszonyainak különbségei rendkívül különböző együttélési gyakorlatokat eredményeznek, amelyeket egységes és általánosan érvényes modellel nem lehetséges leírni. Az azonban minden, a témában végzett kutatás esetében megállapítható közös elem, hogy a társadalmi makrofolyamatok hatása a lokális közösségek belső együttélési viszonyaira, a közösségi összetartásra és szolidaritásra kedvezőtlen. A lokális társadalmak nem, vagy csak részlegesen képesek összehangolni saját szerves és a hosszútávú együttélés eredményeként a helyi hagyomány formájában létrehozott működésviszonyaikat a külső makrokörnyezeti – gazdasági, kulturális és társadalmi – hatásokkal. Ettől függetlenül a lokális társadalom mindig

olyan „hely” marad, ami jelenségeivel csak abban a kontextusban értelmezhető, amelynek eredményeként létrejött.

Az értekezésben bemutatott alap kutatás célja, hogy a kelet-magyarországi régióban található három meghatározott lokális szintér – elsősorban vidéki falusias települések – közösségfolyamatain keresztül elemezze a hagyomány a kortárs közösségfolyamatokban játszott szerepét. Különös figyelmet fordítok a rendelkezésre álló helyi hagyománykészlet szerkezetére, funkcióváltásának jellemzőire és a lokális revival folyamatokat meghatározó tényezőkre. A disszertáció első nagyobb fejezete foglalkozik a hagyomány és a közösség kapcsolatának feltárásával a vizsgálatra kiválasztott kutatási szintereken.

A kortárs magyarországi lokális társadalmakban a közösségvizsgálatok másik fontos vetülete annak a megértésére irányulhat, hogy a helyi (települési) – elsősorban etnikai – részközösségek miként hatnak az együttélési viszonyokra. Itt a kiválasztott szinterek sajátosságait figyelembe véve elsősorban a magyar és roma etnikai együttélési kapcsolatviszonyok tanulmányozását tekintem alkalmazott társadalomtudományi szempontból meghatározó kérdésnek. Ennek vizsgálata kiterjedt az együttélést meghatározó tényezők kutatására, az eltérő lokális etnikai részközösségek kapcsolatának tanulmányozására, a helyi – elsősorban etnográfiai értékű – hagyományok a közösségek közötti kapcsolatokra gyakorolt hatására. Az etnikai kapcsolatok lokális rendszereinek megértése érdekében hangsúlyt fektettem a személyközi kapcsolatviszonyok különböző szintjeinek az elemzésére. Az értekezés második fejezete a témában végzett kutatási eredményeket mutatja be.

A dolgozat harmadik fejezetében a tanulmányozott lokális szintereken működő civil közösségsszerveződések jellemzői kerülnek bemutatásra. A kutatási tapasztalatok eredményei szerint a közösségsszerveződés lokális folyamatai szinterenként rendkívül eltérő mintázatot és szabályokat mutatnak. Éppen ezért a kutatási téma kidolgozásának fontos részét képezte a tanulmányozott településeken szerveződő civil egyesületek, együttesek, alapítványok feltérképezése és működésük bemutatása. A jellemzően a hagyományápolás és hagyományátadás céljával létrejövő szervezeteknek az itt élők együttélésére gyakorolt hatását is megvizsgáltam, annak érdekében, hogy érthetővé váljon, az újabb lokális közösségalkazatok miként és milyen hatással bírnak az etnikai részközösségek közötti kapcsolatviszonyok alakulására. A dolgozat harmadik fejezetében kerül sor a kutatási tapasztalatok összegzésére.

A disszertáció témájának meghatározásakor fontos részcelként került megfogalmazásra, hogy a tanulmányozott települések etnikai együttélési viszonyaira vonatkozó következtetéseket olyan, a helyi viszonyokat ábrázoló modellben mutassam meg, amely

lehetővé teszi a különböző szituációkra jellemző tendenciák összehasonlítását. Az alkalmazott társadalomtudományi jelentőségű rész cél megvalósítása lehetővé teszi annak bizonyítását, hogy a kortárs vidéki lokális társadalmak együttélési kapcsolatviszonyai és az ezek alakulását befolyásoló közösségfolyamatok értelmezése eseti feladat. Ezek szerint a lokális etnikai együttélési modellek olyan sémák, amelyekben összefoglalva kerülnek bemutatásra a recens társadalmi és kulturális kapcsolatok, valamint az egyes etnikai részközösségek közötti kapcsolatviszonyok. Az így kidolgozott sémák a téma elméleti megközelítését és módszertani tanulmányozását tekintve alapot szolgáltathatnak más, hasonló adottsággal bíró, vidéki, perifériális helyzetű települések együttélési viszonyainak a vizsgálatához. A megfogalmazott eredmények, a szituatív formában kidolgozott együttélési modellek alapjai lehetnek az olyan beavatkozó szemléletű gyakorlati társadalomtudományi ismereteket alkalmazó közösségfejlesztő munkának, amelyek célja az etnikai – magyar és cigány – részközösségek közötti kapcsolatok javítása.

II. Az alkalmazott módszerek vázolója

Az előzetesen végzett kutatások eredményeinek figyelembevétele alapján a kutatás helyszínéül három, egymáshoz közel fekvő és hasonló etnikai-szerkezeti sajátosságokat mutató multietnikus helyszínt választottam, ahol minden esetben három etnikai részközösség, a magyarok, a romungrók és az oláh cigányok együttélési helyzete került vizsgálatra. A kiválasztott nyírségi települések: Nagyecsed, Nyírvasvári és Hodász. A kutatás során végzett terepmunkák 2017–2021 között valósultak meg.

Elsőként a faluközösségek hagyománykészletének a vizsgálatával foglalkoztam, amit megfigyeléssel, vizuális adatrögzítéssel és félig strukturált interjú módszerével tartam fel.

A kutatási színtereken részközösségenként és kérdőíves felmérés keretében is sor került az etnikai együttélési viszonyok vizsgálatára. A kérdőívek felvétele kérdezőbiztos által történt, minden adatlap kitöltésénél jelen voltam. A kérdőíves vizsgálati minta kiválasztásakor véletlenszerű mintavételi eljárás valósult meg, így az egyes etnikai közösségek esetében mind nemek szerint, mind életkor szerint heterogén összetétel érvényesült. A vizsgálati mintát Nagyecsedben 214 fő, Nyírvasváriban 140 fő, míg Hodászon 115 fő képezte.

A recens közösségsszervezetek – civil szervezetek, egyesületek – vizsgálata és az etnikai együttélésben játszott szerepének a feltárása megfigyeléssel és interjú módszerével valósult

meg. A kiválasztott három településen a kutatás időpontjában működő civil szervezetek vezetőivel strukturált interjú készült annak érdekében, hogy értelmezhető legyen a szervezetek az etnikai együttélésre gyakorolt hatása.

A tanulmányozott települések lokális társadalmi és gazdasági viszonyainak a feltárása szintén megfigyelési és interjú módszerrel történt. Félig strukturált interjú készült a kiválasztott települések intézményi vezetőivel – a polgármesterekkel, nevelési-oktatási intézmények vezetőivel, közösségi házak vezetőivel, múzeumi intézmények vezetőivel, egészségügyi és szociális szakemberekkel –, a fontos társadalmi szerepet vállaló személyekkel.

A hagyománykészlet lokális mintázatainak vizuális ábrázolására a kutatás részeként a vizuális dokumentálás módszerének is kitüntetett szerepet szántam. A kutatás időszakában – 2017–2021 – egyrészt Nagyecsed, Nyírvasvári és Hodász kortárs társadalmi és kulturális viszonyait elemző dokumentumfilmek készültek. Összeállításra került továbbá egy a nagyecsed oláh cigány közösség recens hagyománykészletét ábrázoló, és ezen felül a nyírvasvári hagyományos oláh cigány népzene, valamint a lokális cigány táncokat bemutató egy-egy dokumentumfilm.

III. Az eredmények tézisszerű felsorolása

A dolgozat első fejezetének kidolgozásához elvégzett kutatások eredményeiből kiderült, hogy a vizsgált szintereken az elmúlt évtizedekben intenzív akkulturációs folyamatok mentek végbe. Ez az együttélő, minden részközösség kultúráját és hagyománykészletének alakulását meghatározta. A magyar közösségek elsősorban a paraszti társadalmakra jellemző modernizációs hatások következtében végbement életmódváltás hatására távolodtak el a klasszikus etnográfiai értékű hagyományaiktól. A magyar közösség esetében csupán néhány folklórhagyomány maradványai figyelhetők meg.

Az együttélő cigány közösségek esetében differenciálni kell, mivel az akkulturációs folyamatok eltérő módon érintették az oláh cigány és a romungró etnikai közösségeket. Az elemzésből kiderült, hogy az oláh cigányok esetében mindhárom településen relatíve zárt etnikai közösségeket alkotó, cerhari dialektust beszélő csoportok számos elemét megőrizték kulturális tradícióiknak.

A vizsgált oláh cigány közösségek esetében az akkulturáció számos, az etnicitás látható, külső kulturális jegyeiben mutatkozik meg és hozzájárul a többségi társadalmi elvárásokhoz történő sikeres alkalmazkodáshoz. Az oláh cigány lakókörnyezet jellemzően a többségi normák másolását mutatja. Az adaptív akkulturáció működésének példája a hagyományos viselet elhagyása és a magyar öltözködési szokásokra történő tudatos áttérés.

Az együttélésre közvetlen hatást gyakorló etnokulturális hagyománykészlet is számos elemében mutat változást. Ezek közül egyet kiemelve fontos recens jelenség a cigány anyanyelv cerhari dialektusának az akkulturációs folyamat keretei között megfigyelhető háttérbe szorulása a mindennapi életben, ami szintén a többségi társadalomhoz történő alkalmazkodást előmozdító esemény.

Az oláh cigányoknál fennmaradó hagyományok egyrészt kulturális identitást teremtenek, másrészt megkülönböztető funkciójuk van a romungró közösségek irányába, akik nem rendelkeznek archaikus hagyományelemekkel. Ez egyrészt azzal indokolható, hogy a romungró közösségek betelepülése jóval korábbi időszakra tehető, mint a másik vizsgált cigány közösségé, így az esetükben a befogadó, többségi társadalom irányába történő akkulturáció a legtöbb esetben már lezajlott.

A kutatási helyszínek között feltárt különbségek arra figyelmeztetnek, hogy az együttélési helyzetek értelmezése nem épülhet a felületesen mutatkozó analógiákból levezetett egységesen érvényes szabályok iránti igényre. A három település együttélési gyakorlatai és az ezeket befolyásoló kortárs, részben a lokális hagyományból táplálkozó közösségfolyamatok tanulmányozása, valamint a tapasztalatok összevetése szituatív, minden helyszínt a saját feltételei szerint elemző szemléletre támaszkodik.

Az értekezés második fejezetének eredményei azt a kérdést értelmezik, hogy a hosszú távú együttélés eredményeként milyen változásfolyamatok mentek végbe, vagy zajlanak éppen a vizsgált egyes etnikai részközösségek relációjában.

A kutatási eredmények alapján Nagyecsedén a magyarok és a romungrók közötti kapcsolatviszonyt a szegregáció és az izoláció kifejezések értelmezési tartományában írhatjuk le. A lokális romungró és oláh cigány közösség kapcsolata alapvetően disszimilatív relációként értelmezhető, amelyben a két cigány közösség identitását a másik csoporttal szembeni önelhatároló megkülönböztetés formájában definiálja.

A lokális oláh cigány és magyar kapcsolatviszonyt a kölcsönösen elfogadóbb attitűd jellemzi, ami elsősorban az oláh cigányok körében lezajló akkulturációs folyamat egyfajta következménye.

Ettől eltérően Nyírvasváriban a helyi többségi magyar társadalom és a két lokális cigány közösség viszonyát a társadalmi élet mindennapi gyakorlatában az egymás helyzetét kölcsönös szembenállásként értékelő és értelmező csoportokként lehet meghatározni. A két helyi cigány közösség között az etnikai együttélés sajátos példáját láthatjuk, ugyanis a Nyírvasváriban élő romungrok körében az identifikáció erőteljes hasonulást mutat a lokális oláh cigány közösség irányába. Ez a különösnek tekinthető integrációs gyakorlat pedig tovább erősítette a magyar közösségnek a cigányokkal szembeni izolációs törekvéseit.

A harmadik kutatási szintén, Hodászon az együttélés helyi normái és törvényszerűségei alapvetően affirmatív kapcsolatviszonyokkal jellemezhető gyakorlatot mutatnak. A lokális hodászi közösség személyközi szintű etnikai kapcsolatviszonyaiból kirajzolódó kép alapján egy többé-kevésbé harmonikusan együttélő lokális társadalom képe körvonalazódik.

Az együttélés-vizsgálatok eredményeit összefoglalva megerősítést nyert az a kutatási előfeltevés, hogy a lokális mintázatok rendkívül változatosak. Még a hasonló földrajzi környezetű, fizikailag egymáshoz közeli, azonos etnikai származású csoportok együttélési viszonyainak esetében is jelentős eltérések és különböző szabályok alakítják a helyi társadalmak kapcsolatait. A következtetés gyakorlati jelentősége arra ösztönöz, hogy a kortárs lokális etnikai együttélési folyamatokat és az ezeket meghatározó tényezőket eseti módon vizsgáljuk.

A dolgozat harmadik fejezetének eredményei a disszertáció alapjául szolgáló kutatási szintek helyi közösségsszerveződési folyamatainak a tanulmányozására épülnek. A kérdés vizsgálata lehetőséget kínált annak megértésére, hogy az etnikai közösségek együttélését a lokális közösségsszerveződés egyik alapját képező helyi hagyományok miként mozdítják elő. A kutatás fontos eredménye annak az összefüggésnek a kimutatása, hogy azokon a településeken, ahol a helyi hagyományok – az etnográfiai értékű kulturális örökség elemei – az együttélő közösségek mindennapi életében jobban megőrzésre kerültek, ott az ennek a bázisán kialakuló civil közösségsszerveződések az etnikai részközösségek együttélését pozitívan befolyásolják. A szabály felismerése segített abban, hogy a tanulmányozott települések etnikai csoportjainak kapcsolatait egy-egy modell keretében általános összefüggéseiben értelmezzük. Nagyecsed, Nyírvasvári és Hodász etnikai részközösségeinek együttélési kapcsolatait és színterénként a sajátosan eltérő jellemzőiket magyarázó sémák fontos gyakorlati szerepet játszhatnak a magyar és cigány közösségek viszonyának javítását segítő munkában.

A lokális etnikai közösségek együttélését bemutató modellek megalkotása a kutatás fontos eredményei. Ebben a történetileg kialakult multietnikus lokális kapcsolatok, az interetnikus személyközi viszonyok rendszerének és a helyi intézmények, valamint a civil szervezetek az együttélésre gyakorolt hatásainak a következményei összefoglaló módon épültek be. A három modell szemléletesen és elméleti igénytel ábrázolja az adott település etnikai viszonyainak általános összefüggéseit.

1, Nagyecsedben az etnikai kapcsolatok általános sémáját a *dinamikus korrelációs együttélési modell* keretei között írtuk le. A kutatási eredmények alapján megállapítható, hogy a három nagyecsed-i etnikai részközösség együttélési viszonyai korrelációban állnak egymással. A megfigyelt lokális együttélési szabály lényege, hogy amennyiben bármely kétoldalú etnikai relációban változás következik be, akkor az szükségszerűen kihat a harmadik etnikai közösséggel fenntartott kapcsolatok minőségére. Az etnikai együttélés folyamatait alakító lokális szabályok dinamikus rendszert képeznek.

A folyamat alakulását az együttélési kapcsolatok tényezőiből és ezek változásaiból levezethető összetett társadalmi jelenségként értelmezhetjük. Az együttélési tényezők, – az etnikai részközösségek a helyi társadalomtörténeti hagyomány részeként rendelkezésre álló viszonyulási rendszere a sztereotípiáktól az elfogadás különböző helyi gyakorlatáig, az etnikai személyközi kapcsolatok rendszere (barátság, szomszédság, vegyes házasság), az intézményi (munkahely és iskola) és a civil közösségek közvetett és közvetlen hatása – vizsgálata alapján került meghatározásra a modell.

2, A nyírvasvári etnikai kapcsolatok folyamatait az *oppozicionális szerkezetű dinamikus disszimilációs együttélési modell* keretei között írtuk le. A helyzetet magyarázó séma alapján az együttélés oppozicionális szerkezete a magyar és a két cigány közösség között alapvetően elhatárolódó, távolságtartó magatartást jelöl. Ennek alapját képezi a településen belüli fizikai elkülönülés, a cigányok túlnyomó többségének a kutatási eredmények alapján szegregált lakóhelyi környezete. További fontos eleme, hogy Nyírvasváriban a kortárs kulturális célú közösség-szervezetek nem képezik a település etnikai részközösségei közötti kapcsolatok fejlődésének színterét.

A lokális romungró és oláh cigány közösség közeledése, a romungrók körében feltárt kulturális adaptáció következményeként a többségi magyar közösséggel szembeni elhatárolódást erősíti fel. Azzal, hogy a cigányok közösségfolyamatai nem formalizálódtak, intézményesültek és nem öltenek szervezetjellegét Nyírvasváriban, a Nagyecsedben leírt gyakorlattal éppen szemben nem járulhatnak hozzá a kulturális távolság csökkenéséhez.

A vizsgálati eredmények alapján kijelenthető, hogy Nyírvásváriban a magyar és a cigány közösségek közötti távolság merev, szegregatív, kölcsönösen sztereotip, egyelőre kevésbé átjárható.

3, A harmadik kutatási szintér Hodász, ahol az etnikumközi kapcsolatok általános sajátosságait bemutató sémát az *etnokulturális távolságot kölcsönösen kiegyenlítő affirmatív kapcsolatviszony modell* keretében írtuk le. A kutatási eredmények alapján láthatóvá vált, hogy a helyi etnikai részközösségek tagjainak kapcsolatai Hodászon az előző két településtől eltérően nem oppozicionális jelenséggént írhatóak le. Hodász lokális társadalmában nem a részközösségek etnikum specifikumainak a hangsúlyozása az együttélést meghatározó alapelv, hanem a lokális társadalom működését szabályozó úgynevezett „hodászi lokális identitás” érvényesítése a döntő. Ezt két műveleti fogalommal magyarázhatjuk: a strukturális integrációval és az amalgamációval. A nagy számú vegyes házasság, valamint a hosszú távú együttélés kölcsönös tapasztalatai révén olyan „híd” keletkezik az etnikai részközösségek között, amely a kultúrák közötti különbséget és azok határvonalait fellazítja.

A megerősítő kapcsolatviszonyok – elsősorban a vegyes házasságoknak köszönhetően – hatása az együttélési folyamatokra az, hogy strukturális értelemben a csoportok közel azonos szintre kerülnek, biológiai keveredés figyelhető meg, ugyanakkor kulturális értelemben sajátos mintázatot követnek. A vegyes házassági kapcsolatban érintett személy a számára fontos, identitását meghatározó etnikus kulturális szokásait fenntarthatja. Ugyanakkor megfigyelhető, hogy a minőségi együttélés érdekében nyitottak olyan külső hagyományelemek iránt, amelyek befogadásával a közvetlen lokális környezet tagjának érezhetik magukat.

Az eredményeket bemutató tézisek alapján kijelenthető, hogy az együttélési helyzeteket párhuzamosan befolyásoló tényezők vizsgálatán keresztül és az eseti együttélési szituációkat magyarázó modellek (együttélési sémák eseti leírása) alapján mód nyílik az etnikai kapcsolatviszonyok tényleges és énikus összefüggéseinek a feltárására.

A modellek hasznos értelmezési keretei lehetnek a hasonló adottságú multietnikus lokális társadalmak elemzéséhez, valamint hozzájárulhatnak az etnikai együttélés minőségének javítását célzó fejlesztéspolitikához, és az alkalmazott társadalomtudományi fejlesztési-kutatási javaslatok meghatározásához.

Nyilvántartási szám: DEENK/515/2021.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Szabó Henriett
Doktori Iskola: Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10066194

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Magyar nyelvű könyvek (1)

1. Biczó, G., **Szabó, H.**: "Kik vagyunk... és miért?": 3. sorozat. Didakt Kiadó Kft., Debrecen, 24 p., 2018. ISBN: 9786155212642

Magyar nyelvű könyvrészletek (2)

2. **Szabó, H.**: A lokális hagyomány funkciói a nyírvasvári kortárs közösségfolyamatokban.
In: Jogok és lehetőségek a társadalomban. Szerk.: Karlovitz János Tibor, International Research Institute, Komárom, 196-209, 2020. ISBN: 9788089691692
3. **Szabó, H.**: "Mit lehet és mit nem...": Antropológiai szemléletű közösségkutatás a nagyecsed-i oláh cigány társadalomban.
In: Táj és kultúra 1.. Szerk.: Kavecsánszki Máté, Marinka Melinda, Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Néprajzi Tanszék : MTA-DE Néprajzi Kutatócsoport, Debrecen, 189-202, 2018, (Studia Folkloristica et Ethnographica, ISSN 0138-9882 ; 63) ISBN: 9789634900733

Idegen nyelvű, hazai könyvrészletek (1)

4. **Szabó, H.**: Documentaries and Social Integration: Who Are We ... and Why?, Season 3 = A dokumentumfilmek és a társadalmi integráció = "Kik vagyunk... és miért? 3. széria =.
In: Terepek és elméletek = Fields and Theories : A Lippai Balázs Roma Szakkollégium válogatott romológiai tanulmánygyűjteménye = Selected Essayes from the Field of Romology by Lippai Balázs Romani College. Szerk.: Biczó Gábor, Didakt Kiadó, Debrecen, 211-227, 47-67, 2019, (Studia Cingarorum, ISSN 2416-0970 ; 7) ISBN: 9786155212727

Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (2)

5. **Szabó, H.**: A lokális hagyomány funkciói a nagyecsed-i kortárs közösségfolyamatokban.
Népr. Látóhatár. 28 (1-2), 157-204, 2019. ISSN: 1215-8097.
6. **Szabó, H.**: Alkalmazott antropológiai szemléletű közösségfejlesztés a Lippai Balázs Roma Szakkollégiumban.
Romológia. 6 (2), 120-130, 2018. ISSN: 2064-1257.

Magyar nyelvű konferencia közlemények (1)

7. **Szabó, H.:** Egy kelet-magyarországi település együttélési gyakorlatai és a vallás szerepe.

In: Válogatott tanulmányok a Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiuma

Egyházi Néprajzi Szekciójában elhangzott előadásokból 2019. augusztus 26-27. Szerk.: Sápy

Szilvia, Bihari Nagy Éva, Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Néprajzi Tanszék,

Debrecen, 194-210, 2019, (Vallási néprajz ; 16.) ISBN: 9789634902195

Dokumentumfilmek (15)

8. **Szabó, H.:** Nyírvasvári cigány tánc, 2021
9. **Szabó, H.:** Nyírvasvári cigány zene, 2021
10. Biczó, G., **Szabó, H.:** A családom nélkül soha: Gabica filmje, 2020
11. **Szabó, H.:** A panyolai farsang, 2020
12. Biczó, G., **Szabó, H.:** Sokat tanulhatunk egymástól...: Hodász, 2020
13. Biczó, G., **Szabó, H.:** A hídon túl: Nagyecsed, 2019
14. Biczó, G., **Szabó, H.:** Legyen hited az élethez: Hajdúdorog, 2019
15. Biczó, G., **Szabó, H.:** Tiszalök, 2019
16. Biczó, G., **Szabó, H.:** "Fehér holló": Tímea filmje, 2018
17. Biczó, G., **Szabó, H.:** "A hagyomány árnyékában": Tünde filmje, 2018
18. **Szabó, H.:** "...mit lehet és mit nem...", 2018
19. Biczó, G., **Szabó, H.:** Nincsenek illúzióink: Kisköre, 2018
20. Biczó, G., **Szabó, H.:** "Óvónő akartam lenni": Vali filmje, 2018
21. Biczó, G., **Szabó, H.:** "Take a smile": A lányok filmje, 2018
22. Biczó, G., **Szabó, H.:** "Valamit valamiért": Péter filmje, 2018

További közlemények

Magyar nyelvű könyvek (1)

23. Biczó, G., **Szabó, H.:** A magyarországi roma szakkollégiumok tagságának országos vizsgálata: Humán Regiszter 2020. TTP Play Kft, Debrecen, 168 p., 2020. ISBN: 9786150108766

Magyar nyelvű könyvrészletek (1)

24. **Szabó, H.:** A mentori munka az együttműködő önkéntes közösség kialakításában és az öntevékenység jelentősége a roma szakkollégium működtetésében.

In: Kis mentori kézikönyv : segédlet a Lippai Balázs Roma Szakkollégiumban végzett mentori tevékenységhez. Szerk.: Bálint Péter, Kocsis Péter Csaba, Didakt Kft., Debrecen, 82-101, 2016. ISBN: 9786155212406

Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (1)

25. **Szabó, H.:** Tág a világ?

Népr. Látóhatár. 28 (3-4), 155-169, 2019. ISSN: 1215-8097.

Magyar nyelvű absztrakt kiadványok (2)

26. **Szabó, H.:** Etnikai együttélési mintázatok: a nyírvasvári modell.

In: XXIII. Tavasz Szél Konferencia 2020: Nemzetközi Multidiszciplináris Konferencia.

Absztrakt kötet I.. Szerk.: Barna Boglárka Johanna, Kovács Petra, Molnár Dóra, Pató Viktória Lilla, Doktoranduszok Országos Szövetsége, Budapest, 545, 2020. ISBN: 9786155586705

27. **Szabó, H.:** Kortárs etnikai közösségfolyamatok a nagyecsed helyi társadalomban.

In: Tavasz Szél Konferencia 2019 : Nemzetközi Multidiszciplináris Konferencia :

Absztraktkötet. Szerk.: Németh Katalin, Doktoranduszok Országos Szövetsége, Debrecen, 692, 2019. ISBN: 9786155586422

A DEENK a Jelölt által az iDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudománymetriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2021.11.29.

VI. Az értekezés tárgyában tartott konferencia előadások

- 2018 *„Kik vagyunk... és miért?” - 3. széria: Milyen szerepe lehet a dokumentumfilmnek a társadalmi integráció előmozdításában?* Hajdúböszörmény, Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar – Lippai Balázs Roma Szakkollégium, Lippai Balázs Roma Szakkollégium Köztes Konferenciája
- 2018 *Nagyecsed etnikai közösségei és együttélési viszonyaik.* Debrecen, Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszék, II. Ilyés Zoltán Emlékkonferencia – A táj és a kultúra
- 2019 *Kortárs etnikai közösségfolyamatok a nagyecsed helyi társadalomban.* Debrecen, Doktoranduszok Országos Szövetsége, XXII. Tavaszi Szél Konferencia
- 2019 *A vallás és a hagyománykészlet kapcsolata kelet-magyarországi cigány közösségekben.* Debrecen, Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiuma - Egyházi Néprajzi szekció
- 2019 *Etnikai együttélési mintázatok: a nagyecsed modell.* Nyíregyháza, XIII. Nyíregyházi Doktorandusz Konferencia
- 2020 *A lokális hagyomány funkciói a nyírvásvári kortárs közösségfolyamatokban – Szlovákia, VIII. IRI Társadalomtudományi Nemzetközi Konferencia*
- 2020 *Etnikai együttélési mintázatok: a nyírvásvári modell.* Budapest, Doktoranduszok Országos Szövetsége, XXIII. Tavaszi Szél Nemzetközi Konferencia
- 2020 *Etnikai együttélési mintázatok: a hodászi modell.* Miskolc, Miskolci Egyetem BTK, Kulturális és Vizuális Antropológiai Intézet, Változás és változtatás: kihívások és válaszok interdiszciplináris megközelítésben. III. Ilyés Zoltán emlékkonferencia
- 2021 *Az akkulturáció hatása a cigány–magyar etnikai együttélési helyzetekre – Romológiai kutatás három nyírségi településen.* Pécs, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Neveléstudományi Intézet, X. Romológus Konferencia
- 2021 *A hagyomány és a hagyománykészlet funkciói a kortárs vidéki társadalmak közösségfolyamataiban.* Miskolc, Doktoranduszok Országos Szövetsége, XXIV. Tavaszi Szél Nemzetközi Konferencia

- 2021 *„Élő néprajzi hagyományaink” – A kortárs vidék hagyományvilágának vizuális reprezentációs lehetőségei és jelentősége a társadalomtudományi kutatásokban.*
Szlovákia, Komárno, IX. IRI Társadalomtudományi Konferencia
- 2021 *Egyéni életutakat elemző dokumentumfilmek szerepe a romák társadalmi integrációjának előmozdításában* – Debrecen, Debreceni Egyetem, A mozgóképek és a digitális médiumok – A Magyar Filmtudományi Társaság Éves Konferenciája